

Ulama's udtalelser om anvendelsen af enmandsberetninger til bevisførelse i *Aqida*

قال أبو العباس القرطبي في معرض حديثه على حديث رؤية النبي ﷺ ربه ليلة الإسراء والمعراج: ليست المسألة من العمليات فيكتفى بها بالأدلة الظنية، وإنما هي من المعتقدات فلا يكتفى فيها إلا بالدليل القطعي.

Abu Al-'Abbas Al-Qurtubi sagde i sin omtale af beretningen, hvor Profeten ﷺ havde set sin Herre, natten hvor *Al-Israa wal-Mi'raaj* fandt sted: **"Det er ikke et emne relateret til handlinger, som støttes af tvivlsomme beviser. Dette emne er relateret til *Aqida*, hvis indhold ikke støttes af andet end absolutte beviser."**¹

وقال صفي الدين الارموي: وهذا لأن المطلوب في الأصول العلم واليقين، وخبر الواحد لا يفيد كما تقدم، بخلاف الفروع فإنه يكفي فيها الظن وخبر الواحد يفيد.

Og Safiu Al-Deen Al-Armawi sagde: **"Fordi det der kræves i fundamenterne, er viden og vished. Og enmandsberetninger udgør ikke det, som nævnt tidligere. Hvad angår forgreningerne (dvs. *Ahkaam*), så er det tilstrækkeligt, at der er tvivl deri, og enmandsberetninger udgør dette (dvs. tvivl)."**²

وقال أيضاً: وقد أجمعنا على أن خبر الواحد غير مقبول في أصول الدين.

Og han sagde yderligere: **"Og vi er blevet enige om, at enmandsberetninger ikke modtages i denne *Deens* fundament."**³

وقال جمال الدين الاسنوي: لأن رواية الآحاد إن أفادت إنما تفيد الظن، والشرع إنما أجاز الظن في المسائل العملية وهي الفروع دون العلمية كقواعد أصول الدين.

Og Jamaal Al-Deen Al-Asnawi sagde: **"Hvis enmandsberetninger skulle udgøre noget, så udgør det tvivl. Og *Shari'ah* godkender tvivl indenfor emner relateret til handlinger, og det ligger i forgreninger, som ikke inkluderer viden; det (tvivl) godkendes ikke i principperne for denne *Deens* fundament."**⁴

وقال القاضي ابن الباقلاني: فخرج له من هذه أن خبر الواحد لا يقبل في العقلية وأصول العقائد وكل ما يلتبس فيه العلم.

Og Al-Qadi bin Al-Baaqilaani sagde: **"Så det udledes fra dette, at enmandsberetningen ikke godtages i *Al-'Aqliyaat* og fundamenterne for *Aqida*, for alt hvad der berøres i disse ting, udgør viden."**

وقال أيضاً: اعلم وفقك الله ان كل ما يطلب العلم فيه فلا يقبل فيه أخبار الآحاد.

Og han sagde yderligere: **"Og du skal vide, må Allah give dig succes: Hvad der kræves for at udgøre viden, inkluderer ikke enmandsberetninger."**⁵

¹ Som nævnt i forklaringen (*Sharh*) af *Saheeh Muslim* 1/402, og citeret fra *Dhifir Al-Amaani* på side 120.

² Som nævnt i *Nihayah Al-Wusool fi Diyarah Al-Usool* 7/2811.

³ *Al-Marja'a Al-Saabiq* 7/2834.

⁴ Dette står i *Nihayah Al-Suaal* 2/270.

⁵ Som nævnt i *Al-Talkhees* 2/430.

وقال علاء الدين السمرقندي: ومنها –أي أقسام الآحاد– أن يرد الخبر في باب العمل فأما إذا ورد في باب الاعتقادات وهي من مسائل الكلام فإنه لا يكون حجة لأنه يوجب الظن وعلم غالب الرأي لا علماً قطعياً، فلا يكون حجة فيما يبنتي على العلم القطعي والاعتقاد حقيقة.

Og 'Alaa Al-Deen Al-Samarqandi sagde: ”Og deriblandt - kategorierne af enmandsberetninger - at beretningen nævnes i kategorien handling, så hvis den nævnes i kategorien om *Aqida*, og dette er en del af emnerne i *Kalaam*, så er det ikke et bevis, fordi det udgør tvivl, og sandsynlig viden, men beretningen er ikke en absolut viden. Så det er ikke et bevis relateret til det, som bygger på absolut viden og den rigtige *Aqida*.”⁶

وقال السبكي: بأنه ليس من شرطه أن يكون قاطعاً متواتراً، بل متى كان حديثاً صحيحاً ولو ظاهراً وهو من رواية الآحاد جاز أن يعتمد عليه في ذلك لأن ذلك ليس من مسائل الاعتقاد التي يشترط فيها القطع.

Og Al-Subki sagde: ”Det er ikke en af dens betingelser, at den er absolut sand (*Qaati'an Mutawaatiran*), så når det er en *Saheeh Hadith*, og endda åbenlys, altså en del af enmandsberetningerne, så godkendes det, at den tages i brug, så længe det ikke er indenfor emner relateret til *Aqida*, hvor en af forudsætningerne er absolutthed.”⁷

وقال ابو النشاء محمود الماتريدي: ولهذا لا يكون حجة في المسائل الاعتقادية لأنها تبنى على العلم القطعي وخبر الواحد يوجب علم غالب الرأي وأكبر الظن لا علماً قطعياً.

Og Abu Al-Thinaa Mahmud Al-Maareedi: ”Og dette er ikke et bevis i spørgsmål relateret til *Aqida*, fordi den (*Aqida*) bygger på absolut viden, og enmandsberetninger bygger på sandsynlig viden og en stor del tvivl, ikke en absolut viden.”⁸

وقال عبد الحميد الاسمدي: وان أردتم إثبات القديم تعالى وصفاته، فنقول: بأنه لا يقبل فيه خبر الواحد، لأننا لو قبلناه فيها لقبناه في الاعتقادات ولا يجوز قبول خبر الواحد في الاعتقادات.

Og 'Abd Al-Hameed Al-Asmandi sagde: ”Hvis I ønsker at bekræfte den Evige og Ophøjede, og Hans Attributter... Så siger Vi: Enmandsberetninger godtages ikke i disse emner, fordi hvis vi godtog den, så godtog vi den også i *Aqida*, og det er ikke i orden at godtage enmandsberetninger i *Aqida*.”⁹

وقال أبو العباس القرافي في جوابه على من منع العمل بخبر الواحد فقال: وجوابها: أن ذلك مخصوص بقواعد الديانات وأصول العبادات القطعيات.

Og Abu Al-'Abbas Al-Quraafi sagde i sin besvarelse til den, der forbyder brugen af enmandsberetninger. Han sagde: ”Svaret er, at dette (forbud) er specifikt indenfor denne *Deens* principper, og de absolutte fundament for *'Ibadaat*.”¹⁰

وقال أبو الخطاب وابن عقيل: انه لا يعمل بأخبار الآحاد في أصول الديانات.

⁶ Det bliver nævnt i *Meezaan Al-Usool* side 430.

⁷ Citeret fra *Dhifir Al-Amaani* i forklaringen af *Mukhtasir Al-Jurjaani* side 120.

⁸ Fra hans bog *Usool Al-Fiqh* side 148.

⁹ Det nævner han også i sin bog *Bi Dhill Al-Nadhr fi Al-Usool* side 406.

¹⁰ Nævnt i *Tanqeeh Al-Fusool* side 358.

Og Abu Al-Khattaab og Ibn 'Aqeel sagde: ”Enmandsberetninger anvendes ikke i fundamentene for denne *Deen*.”¹¹

وقال ابو اسحق الشيرازي رداً على من قال لو جاز أن يقبل خبر الواحد في الفروع لجاز في الأصول مثل التوحيد واثبات الأصول. فقال: الجواب: ان في مسائل الأصول أدلة عقلية موجبة للعلم قاطعة للعدر فلا حاجة بنا الى خبر الواحد .

Og Abu Ishaq Al-Sheeraazi sagde: ”Det er forkert at sige, ’hvis det godtages at enmandsberetninger anvendes i forgreningerne, så godtages det også i fundamentene som *Tawheed*, og fundamenternes bekræftelse.” Så sagde han: ”Svaret er, at der i de fundamentale emner er forstandsmæssige beviser, hvor absolut viden er forpligtet. Det er umuligt hos os, at der ligger et sådant bevis i enmandsberetninger.”¹²

وقال البزدوي: خبر الواحد لما لم يفد اليقين لا يكون حجة فيما يرجع الى الاعتقاد لأنه مبني على اليقين وإن كان حجة فيما قصد فيه العمل.

Og Al-Bazdawi sagde: ”Hvad angår det, at enmandsberetninger ikke udgør vished: Det er ikke et bevis hvad angår det, der vender tilbage til *Aqida*, fordi den (*Aqida*) bygger på vished, og hvis det var et bevis hvad angår indholdet, så er det relateret til handling.”¹³

وقال الحافظ ابن حجر العسقلاني: الذي يظهر من تصرف البخاري في كتاب التوحيد، أنه يسوق الأحاديث التي وردت في الصفات المقدسة فيدخل كل حديث منها في باب ويؤيده بآية من القرآن للإشارة الى خروجها عن أخبار الآحاد على طريق التنزل في ترك الاحتجاج بها في الاعتقادات...

Og Al-Haafidh Ibn Hajr Al-'Asqalaani sagde: ” Det som er tydeligt i Bukharis fremgangsmåde i sin bog *At-tawheed* er, at hver gang han nævner en hadith vedrørende det guddommelige attributter så støtter han den med en ayah fra koran i et emne for sig selv for at henlede opmærksomheden til at disse ahadith er ikke ahad i form af at afholde sig fra at bruge det som argument i *Aqida* emner...

Fortsættes...

¹¹ Ibn Al-Najaar citerer dem i *Al-Kawaakib Al-Muneer* 2/352.

¹² Nævnt i *Sharh Al-Lam'i* 2/602.

¹³ Som nævnt i *Kashf Al-Israar 'ala Usool Al-Bazdawi* 3/27.